

Pregó de les festes de s'Illot, agost de 2025

Gràcies, Miquel, per aquestes belles paraules de presentació. No havíem tengut mai el plaer de parlar junts i amb l'excusa del pregó, ha sorgit una nova amistat. M'has donat molta confiança i coratge, per jo, enguany, encetar les nostres festes. T'ho agraeixo de tot cor.

Autoritats, veïnades i veïnats de s'Illot, familiars, amigues i amics, morlanderes i morlanders, silloteres i silloters llorencins que heu tengut la sort de creuar el *Torrent de n'Amer*, per l'esplèndida passarel·la de la platja, i així, poder gaudir del privilegi de contemplar els baixos del pont clausurat, siau tots benvinguts!

Quan et proposen fer el pregó de les festes del teu poble, una mai està preparada. Són coses poc habituals, una mica surrealistes i que no et planteges que puguin arribar a passar a la teva vida. Quedes sorpresa, aturada, sense paraules i amb una sensació de respecte i molt de vertigen. Penses que moltes de les coses que tu puguis dir, no tenguin cap interès i no estiguin a l'altura de tan important encàrrec.

Vivim en una societat que fa massa via, sempre anant amunt i avall; les feines, els problemes diaris, la rutina, els compromisos... tot això fa que moltes vegades oblidis el perquè decidires un mes d'octubre de fa 28 anys, venir a construir una vida nova aquí, i que amb el temps, s'ha anat transformant en un enamorament incondicional.

Sí, efectivament, som una enamorada de la meva petita pàtria sillotera. L'oportunitat que se'n dóna avui vespre de poder compartir, recordar i exhalar amb vosaltres tot el sentiment que em provoca viure a s'Illot, és tot un exercici personal i emocional difícil de renunciar.

S'Illot o la ja oblidada i perduda definició de nombrar aquest indret amb el topònim de *Cala Moreia*, sempre ha estat terra d'acollida. Sigui de vilafranquers que decidiren un dia no desviar-se a Son Serra i seguir en línia recta fins a trobar un illot surant enmig de la mar. De les moltes persones que vengueren de la península a treballar en el món de l'hostaleria i que amb els anys, sembraren, no només vincles professionals, sinó també personals, familiars i de vida. També dels veïnats llorencins i dels nouvinguts d'altres països.

Però sobretot, -i això ja m'esquitxa a mi- dels manacorins que en els anys seixanta i setanta compraren un solar per construir-se una caseta per venir a remullar-se els mesos d'estiu i així, allunyar-se unes setmanes de la calor manacorina i diferenciar-se dels que anaven *en es Port*, per gaudir d'un

entorn diferent, encisador, encara per descobrir, amb un punt primitiu, salvatgí i enrevoltat de dunes, pins, tamarells i bufadors. Un particular paradís que va anar modelant de mica en mica la manera de fer, pensar, entendre i estimar dels seus nous habitants. En definitiva, la idiosincràsia que defineix el caràcter d'un poble.

Jo som hereva d'aquest conte emocional que els meus padrins materns decidiren escriure a principis dels anys setanta. I això fa que em senti orgullosa i privilegiada de seguir escrivint i engreixant la història. I amb el deure de transmetre aquest llegat silloter, a la persona que més estim a la vida; en Teo, el meu fill.

La perspectiva que jo pugui tenir de s'Illot els 365 dies de l'any, és diferent a la persona que només ve els estius o fa "visites de metge" al llarg de l'any, per veure si hi ha goteres a la teulada ho si ha sortit humitat a la cuina.

Per mi s'Illot és un joc de contrastos i colors cada estació de l'any. Sortir al balcó i mirar a la mar, et suggereix moments diferents que fan que sigui una experiència per l'ànima i els sentits. Per exemple; contemplar embadalida les estrelles, la lluna o la sortida del sol, són sensacions indescriptibles. Les caminades fins a *Sa Punta d'Amer* amb els peus en remull, són moments que canvien de verd en blau cada dia. L'olor a saladina i posidònia, també de les peculiars barquetes de Sant Pere, que arriben a les primeries de març i pinten l'arena de la platja d'un meravellós blau intens. Les pluges i tempestes de finals d'estiu amb la seva característica olor a marina banyada. La llum i la claror del cel que canvia constantment amb l'ajuda dels niguls i les seves formes, dibuixen un mural diferent cada dia de l'any que fan de s'Illot, una postal inèdita, un *collage* irrepetible i la millor carta de presentació per envestir el dia.

Supòs que la meva afició a la fotografia ve motivada precisament per això; retratar els petits-grans moments que la naturalesa provoca en aquest indret del llevant mallorquí. També el dia a dia dels seus habitants: La subtileza d'una acció, d'una conversa a la fresca, de la rialla d'un infant, d'una mirada, d'una tenassa, d'un horabaixa, d'un moix, d'una flor... són per mi testimonis gràfics plens de màgia que guard amb cert recel. Com diu un company meu, som una espècie de *voyeur* que li agrada immortalitzar amb la seva càmera el batec d'un poble. Sempre des de la discreció i l'anonimat més absolut.

Semblarà un doi, però per mi el bufador simbolitza el que representa viure a s'Illot. És com un santuari que tenc necessitat de visitar de tant en tant. Sobretot quan t'has passat tot el dia a fora i tens ganes de tocar mare. Hi ha dies que està enfadat, ofès, esquiu. En canvi, d'altres, és agraït, t'escolta i et

parla amb la força de les seves esquitxotades salades que et banyen d'energia i et donen el bàlsam per seguir endavant.

Tot això que vos estic contant, pot sonar per la gran majoria de mortals de surrealista, de somiatruïtes i tallada de lluna. Però no ho puc evitar; som una cranqueta nascuda un 5 de juliol i viure a s'Illot té aquestes grates conseqüències. Forma part del meu ADN.

Una de les conseqüències més agradables que he arribat a experimentar durant aquests anys, ha estat la de viure al costat d'en *Drac*, un ca rater que per desgracia ja no és entre nosaltres. Però que encara ara, em provoca una rialla i molta nostàlgia quan hi pens.

Al llarg dels catorze anys que vàrem estar junts, entrava i sortia de ca nostra sempre que volia, amb un cert aire de superioritat, posat xulesc i seductor que feia molta gràcia. A s'Illot moltes persones el coneixien quan el veien passar. Només dir-vos, que abans que existís el Marquesat del Llevant de Mallorca, ell ja ostentava el de Cala Moreia i Gran de s'Illot. Poca broma.

Com a bon rater independent i lliure que era, va arribar a aprendre a obrir el portal del pis del carrer, -que sempre va estar empès- per si un cas tornava tard de les seves aventures.

Era l'amor platònic de na *Fada*, la moixa que encara viu amb mi. Però ell mai la va correspondre. Coses que passen.

Record quan es va enamorar d'una cussa morlandera. Cada dia, religiosament, feia guàrdia davant casa seva, marcant territori i esperant ansiós, la sortida al carrer de la seva estimada, baix l'atenta mirada desconfiada de la madona quan sortien a fer la volteta. I ell, darrere, darrere.

Parlant de voltetes, durant la pandèmia de la Covid va ser un privilegiat. Tothom -caner o no caner- el treia a passejar. O era a l'inrevés? No ho he acabat d'aclarir mai.

Quan era a ca nostra li agradava contemplar assegut a la paret del terrat, les vistes de s'Illot. Crec que se sentia amo i senyor d'aquesta terra. De tant de badar i badar, va arribar a caure més d'una vegada al carrer. Per sort, mai no es va fer mal.

No sé si el fet que visqués amb na *Fada*, tengués la protecció de la seva vareta màgica o, que amb el temps, arribés a aconseguir les famoses set vides dels moixos. Sigui com sigui, en *Drac* i aquestes meravelloses anècdotes, sempre formaran part de la meua vida.

S'Illot, evidentment, és sinònim d'esbarjo i farra els mesos d'estiu. I quan dic farra, no només em refereixo a l'estiu, sinó també els mesos d'hivern. Els empeltats i nadius autòctons de sempre, sabérem divertir-nos molt bé quan eren més joves, durant els mesos on no transitava gairebé ningú per aquestes contrades. No tenguérem tanta necessitat d'anar al famós Carreró o els Esperits i Catòlics de Manacor. La improvisació i el reinventar-nos era la tònica habitual. Travessar el pont del riuet per passar a la zona llorencina, tenia un punt aventurer, imprevisible i de molta adrenalina al cos.

Nosaltres sempre dèiem, creuar el Mississipi; sabies quan el travessaves, però mai a quina hora el tornaries a travessar. Eren anys de marxa desenfrenada, salvatgina, -amb el bon sentit de la paraula- allunyats de la marxa "civilitzada" manacorina.

Molts em coneixeu per el nom de "*Sa Mami*". Precisament d'aquells vespres fantàstics, ve aquest malnom de batalla on vaig ser batiada per en Joan Ramon i en Rafel de las Vegas. Possiblement hauria de menester un pregó a part per contar aquelles mítiques eixides. Per tant, és millor que ho deixem anar; *Lo que pasa en las Vegas, se queda en las Vegas*. Mai més ben dit.

Si fos ara no podríem fer servir la definició tan nostàlgica de creuar el Mississipi que he esmentat abans. S'Illot no és només el romanticisme i el privilegi de viure i gaudir d'un etern, idilic i meravellós capítol de *Verano Azul*. No. Tenim, històricament, moltes mancances. El tancament del pont resumeix a la perfecció el sentiment d'abandonament que patim els que vivim aquí tot l'any. I no ho dic per la imatge que mostrem al turista de torn que ve a passar les seves vacances, sinó de la imatge que ens donem a nosaltres mateixos com a societat.

Independentment del color polític que pugui governar a La Sala, una té la sensació d'estar desprotegida per les institucions. La capacitat, voluntat i resolució dels polítics i tècnics municipals o autonòmics per agilitzar i gestionar la realitat de les persones, sembla estar immersa en una bombolla administrativa permanent. Una realitat virtual molt allunyada de la vertadera i autèntica.

La cultura de seguir fent pedagogia del reciclatge i el bon ús dels contenidors, és un tema per continuar treballant. No només des de les institucions, sinó també dels mateixos silloters. Depèn, en bona part, de tots nosaltres; serem el que vulguem ser o els bruts que vulguem ser.

La necessitat de disposar d'un Centre de Salut així com pertoca i no dependre només, d'una unitat bàsica tres matins a la setmana.

També la més sovint presència policial, són assignatures pendents per posar fil a l'agulla.

La notícia de la nova Escoleta Municipal de 0 a 3 anys, que en principi serà una realitat el curs 2026-2027, hauria de ser el punt d'inflexió miraculós per materialitzar totes i cadascuna de les demandes que hi pugui haver.

Resumint; crec que l'art de la política hauria de tenir encara més, la voluntat d'empatitzar, escoltar i entendre les necessitats bàsiques i reals d'un poble. Això voldria dir que és el millor instrument per conduir una societat justa, igualitària i orgullosa del seu llegat i futur.

Silloteres i silloters, gràcies per escoltar-me aquest vespre d'agost. Esper que el sentiment que em transmet s'Illot, vos hagi, almanco, sacsats una mica el cor, i així, entre tots, poder renovar el vincle, la complicitat i l'amor que ens uneix en aquesta terra.

Molts d'anys i bons a tothom i que comenci la festa!

Mª Magdalena Cubells Fullana, s'Illot 13 d'agost de 2025